

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrate po 20 vin za vsakokrat, za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrť leta 3 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Interpelacija dr. Ploja in tovarišev

na gospoda ministerskega predsednika
dr. pl. Körberja, zaedno ministra notranjih
poslov.

Dne 8. septembra 1900 so priredila slovenska narodna društva v okraju Ljutomer v spomin stoletnice rojstva slovenskega pisatelja in velikega pedagoga, škofa Antona Slomškega, narodno slavnost, na katere programu se je nahajal med drugim tudi slavnostni nastop udeleženi družtev.

Tega nastopa so se udeležili: Veržejski strelci, zveza okrajnih slovenskih gasilnih društev in telovadno društvo „Celjski Sokol“ z zastavami.

Vkljub temu, da je c. kr. okrajno glavarstvo po okrajnem glavarju H. Supančiču še dne 23. avgusta 1900 načelniku slavnostnega odbora ves program odobrilo, je čez nekaj dni spremenilo brez vzroka svoj sklep, in je dovolilo slavnostni program z dostavkom, da sme društvo „Celjski Sokol“ le na slavnostnem prostoru razviti društveno zastavo.

Ta sklep je bil starosti društva, gosp. dr. Dečko-tu pred uhom v trg po pisarju c. kr. okrajnega glavarstva dostavljen, in se je nato zastava na ukaz staroste zavila, med tem ko so ostala društva smela korakati z razvitimi zastavami. Šele približno uro pozneje se je c. kr. okrajni glavar spomnil, da zastava ni bila za dostno zvita. Taisti je zaukazal četi 25 orožnikov z nasajenimi bajoneti korakati skozi vrste slavnostnih vdeležencev, katerih je bilo okrog 5000, in društveno zastavo „Celjskega Sokola“ zapleniti. Vsled tega je nastala med ljudstvom takšna razburjenost, da se je le največjemu prizadevanju društvenih načelnikov posrečilo, množico v toliko pomiriti, da je bila predaja zastave brez prelitja krvi omogočena.

Ta nepremišljeni in popolnoma neopravičeni korak c. kr. okrajnega glavarstva je le dokazal, da se je dalo isto zapeljati po nekaterih ščuvanjih v Ljutomeru k skrajno odgovornost nemu koraku, ki je bil za slovensko ljudstvo in omenjeno društvo brez povoda zelo razžaljiv in za javno varnost nevaren.

Ker se baš to okrajno glavarstvo v svojem ostalem uradovanju po malomarnem in malo nepristranskem vodstvu uradnih opravil takorekoč odlikuje, stavijo podpisani sledeče vprašanje:

„Je li ekselenci ta postopek c. kr. okrajnega glavarstva v Ljutomeru znan in je li pripravljen, ta slučaj preiskati in zoper omenjeno okrajno glavarstvo primerno ukreniti, da se bo taisto v bodoče držalo strogo naredbe notranjega ministerstva z dne 20. januarja 1900?“

Zaplenjeno!

Celjske in štajarske novice.

(Porotno zasedanje v Celju) se je pričelo včeraj dne 25. t. m. V Mariboru se začne prvo let. porotno zasedanje dne 11. sušca t. l.

(V tiskovni pravdi dr. Šušteršič — „Domovina“) prevzel je zagovorništvo dr. Ivan Tavčar, odvetnik in drž. poslanec iz Ljubljane.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) zboruje v nedeljo, dne 3. sušca t. l. v navadnih prostorih ob 11. uri dopoldne s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Petje. (Pelo se bode to, kar je bilo namenjeno za zadnje zborovanje.) 3. Društvene zadeve in nasveti. 4. Nekaj iz polpretekla dobe. Poroča A. G. 5. Iz šolske prakse. K prav obilni udeležbi vljudno vabi. Armin Gradišnik, t. č. predsednik.

(Celjska dvojezična gimnazija v nevarnosti?) „Nemška ljudska stranka“ sklepa z vsemi nemškimi strankami zvezo, da vržejo skupno proračun za slovanske(?) gimnazije v Tešnu, Opavi in Celju. O jej!

(Burka „Vrban Debeluhar“, ki je dosegla v deželnem gledišču v Ljubljani velik uspeh uprizori se dne 3. marca 1901 v veliki dvorani „Narodnega doma v Celju.

(Zasledovanje rude) je prijavil celjski trgovec g. J. Matič tukajšnjemu rudosledskemu odseku na različnih krajih okoli Poličan in Grobelnega.

(Celjski magistratni pisači) so si pridobili že svetovno slavo pri pretepih. Skoraj nobena lumparija se že ne zgodi v Celju, da bi ne bili ti uzor ljudje zraven. Pretečene dni je zopet moralo tukajšno sodišče obsoditi dva teh junakov, slaboznanega „plemenitega“ Sonnenburga in nekega Schalona (Žalon). Kakor smo svoječasno poročali, napadla je druhal magistratnih piscev slovenska mladeniča Zabukovška in Pevca ter ju pretepala samo zato, ker sta govorila slovenski. Dobil je vsak po 60 K, globe oziroma šest dni zapora, dočim se je tretji uslužbenec, nek Traugott sicer izmuznil, toda državno pravdnštvo nič prav ne veruje v njegovo nedolžnost ter se je pritožilo. Vsak kmet bi se sramoval hlapcev, ki bi bili na tako slabem glasu navadnih pretepačev, ali bi ga pa občina prisilila, nepokojneže odsloviti. Celjski magistrat pa je še baje ponosen na svojo žalostno „elito“.

nemško šolo, t. j. zmeril je prostor, kjer bi stavba stala, samo ne ve se, ali šola ali norišnica.

Ker mi Slovenci starih leg ne zanemarimo, rajali smo v Pepelnico in bilo je veselja konca. Imeniten maček polastil se je nas vseh, posebno pa, ko smo slišali neki „bum, bum, bum“ ter menili, da se zopet berači. Tudi pa ni takoj „Bum, bum, bum“ naznanil nam pa je, da je imenik volilcev za občinsko volitev na občini razpoložen.

O joj, zjaj! Bije naši vladi zadnja črna! Ravš in kava eden-mesečni dni — potem župan si Hauketi Revež se danes za glavno črno, ker ima od včeraj „lahterno“ nastavljen, vodovod zgraden in pa prostor določen za nemško šolo in valed tega nima vzroka najti novo agitacijsko sredstvo, da bi pri naših katerega prav po cigansko očrnil. K volitvam prideta dve godbi, ena iz Berolina, druga iz Celja in bodo tekmovali. Bolehni mož bo do tistega časa ozdravel, ker ga ne bode prst bolel. Ravno tako se bo žena bivšega hotelarja, zdaj ponujača svojih poslopij za nemško šolo, spokorila, z eno besedo, vse bo dobro, občinski zastop z nemško večino v Šuštanju (če me ne srbijo) tistim, katerim je pust „lahterne“ postavil, bo pa pamet rastle.

Mi pa ostanemo, kakor smo bili,
Enega srca, ... ene krvi!

Konjice. Plesni venček, ki ga je priredila čitalnica dne 13. t. m. pri g. Wallanda, čegar gostilna je postala za konjske Slovence pravcati „Narodni dom“, obnesel se je v vsakem obziru jako imenitno. Odbor je skrbel in si prizadeval, da se ta ples čim lepše izvrši, in res se mu je posrečilo prirediti pravi „elitni ples“, ki bo gotovo ostal vsem udeležencem dolgo v najprijetnejšem spominu. Že plesna dvorana sama na sebi je bila krasna videti, za kar gre posebna hvala gospodom dekoraterjem, bila je okrašena tako umeteljno kakor i okusno. Videti je bilo, da sama vabi in kliče ter komaj pričakuje ča stilke in častilce boginje Terpsihore. Prve goste je pozdravila konjska narodna godba s krepko koračnico, in kar za vrsto so prihajali drugi, tako, da je bila dvorana kmalu napolnjena veselih in začetka nestrpnih pričakujočih plesalk in plesalcev.

Z udeležbo smemo biti jako zadovoljni, kajti nismo pričakovali toliko gostov. Res pa je, da se nekateri okoličani, na katere smo precej gotovo računali, niso odzvali našemu vabilu. Vprašati moramo: zakaj? Ali je zanimanje, ki so ga a početka za čitalnico kazali, tako hitro minilo? — Tem krepkejši „živio“ smo zaklicali onim zunanjim gostom, ki so vendar došli k nam. — Nekateri udeleženci so došli v kostumih, čeprav teh ni bilo mnogo, vendar so bili zato tem lepši. Med drugimi videl si tu „solnce“ in „luno“, katera se je celo osmelila bliščati z nič manjšim sijajem nego solnce. Zares! Vladarica dneva in kraljica noči, katera je bila krasnejša? Poleg divne zastopnice ledenega severja „Rusije“ šopiril se je v živobojni orientalski obleki ošabni „Turek“. Vajen nemirnega gibanja valov in g. gantičnega plesa ladje med razburkanimi valovi prišel je semkaj tudi pomorski kapitan v blišči uniformi, da se tukaj na trdnih tleh suhe zemlje suče med inace prezrtimi „Landratten“ po valovih morja glasov. In glej! celo iz bajno tajnostnega raja pravljice preselila se je med nas ljubka in nad vse dražestna „Rudeča kapica“, kateri se je pridružil iz kraljestva poezije fantastičen „Mefisto“. — Toda dovolj o tem!

Dobra volja in radost, ki se je že iz začetka brala vsem na obrazu, rasla je od minute do minute in plesalo se je zares z vso vnemo in navdušenostjo. Omeniti moramo tukaj posebno da se je ob tej priliki prvič plesalo v Konjicah hrvatsko salonsko kolo, za kar se imamo zahvaliti gospej dr. Rudolfa, ki je bila prostovoljno prevzela nemali trud, da nas je pričela temu lepemu slovanskemu plesu.

Prijetno, lepo in občno veselost vzbujajočo spremembo je povzročil kotiljon. Skratka, ta plesni venček se je obnesel, kakor smo že zgoraj rekli, zares imenitno in v splošno zadovoljnost vseh udeležencev, katerih zadnji so odhajali šele ob 6 uri zjutraj.

Ta plesni venček nas je pa tudi privedel do prepričanja, da zamorejo Slovenci v Konjicah

vkliju vsajmo teorizma z nasprotno stano prirediti kaj boljšega, finjšega. Zjaj! pa, ali da dana!

Narodno-gospodarske novice.

Cikasto vino

V nekaterih kletih naših vinogradnikov se že začela malo skrbeti za to, da bi se ne izgubilo, v katerih je bilo cikasto vino, ki je imelo duha po pustobi, ne na skrbnost, ki se bili posredni spravi, ni prav, kakor je to v navadi pri imenitnem kletarstvu. Tako je potem vino, ki je cikasto ali ima duha po pustobi.

Čak se pa napravi, da v letih, ko se vino bogata na kislini ter ima malo alkohola. Močno je bila ta vinska bolezen razširjena v južnih krajih. Ako se naredi na vino cik, zgubi vino veliko alkohola. Vini se pridružijo tudi glivice. Ako je vino dolgo časa v sodu, pri katerem ni bila pilka ali vaha dobro zabita, vidimo v kratkem času belo mreno, ki se naredi na površju vina. Ta bela mrena, kateri tudi „klobuk“ pravi, so glivice, ki odtegujejo oziroma se živijo od alkohola. In ker pride tudi alkohol v dotiko z zrakom, a v zraku je kisik, ki se spoji ali združi in tako se tudi spremeni alkohol v kislino, namreč v kisavo kislino.

Ko cikasto vino poskusimo ali pijemo, čutimo ga kislo in nenavadno zoperno, česar pri črnih oziroma pri vinih, ki so bogata na črnelovni kislini, ne poznamo.

Da se ne bo ta bolezen pritepla v naše vinske kleti, moramo skrbeti za čisto posodo. Ne držimo se nekaterih kletarjev, ki sode zabijejo ali kam na vlažen prostor spravijo, ko so vino iztočili.

Vehe naj so dobro ovite in naj se dobro zabijejo, da ne pride preobilo zraka v sod. Tako tudi naj bodo zodi zmitrom polni. Ker se ta bolezen na površju vina napravi, bomo toliko vina odtočili, da se mrena ali „klobuk“ zgubi. Tudi o času trgatve ne bomo mošt pustili na tropinah kipeti, kakor je v nekaterih krajih navada. Tudi poskušajo cik odpraviti, da o času moštnega kipeja, devajo cev v sod, ki je napolnjen z moštom in zraven postavimo sod v katerem je cikasto vino in v pilko ali veho kavčukno cev, ki molli iz sode, v katerem imamo mošt. Oglikova kislina, ki se napravi pri kipeju mošta, se razvija po cevi v sod, v katerem je cikasto vino ter odzame cik. Pa še druga sredstva imamo, da se proti cikastemu vinu obvarujemo. V vino denemo nekoliko kuhane zmečkane kostanje. V kostanju je škrob, ki se potem spremeni v sladkor, to pretvorjenje imenuje se diastaza. Sladkor, kateremu pravimo diastaza je zmožen kipeti in se razvija tudi oglikova kislina. Tako se odstrani cik kakor pri kipeju mošta. Zopet drugi odstranijo cik s krompirjem.

Ako pa imamo sod, v katerem je bilo cikasto vino, ga napolnimo v jeseni z moštom in duha se odpravi. Nikakor ne bomo cikastemu vinu mošta primešali, zakaj okus po cik se malo ali pa nič ne zgubi.

Politični pregled.

(Državni zbor) je imel minul teden še tri seje, v četrtek, petek in soboto. Pri prvi se je vršila razprava o nemških interpelacijah, ter je zlasti češki poslanec Pacak ostro prijel Nemce, da so oni v prvi vrsti glavni provzročitelji, da zbornica ne more priti do dela vsled svojih krivičnih zahtev. Drugi dan je bilo na vrsti več nujnih predlogov in se je nadaljevala debata o nemških interpelacijah, v soboto pa so nemški radikali prišli na dan z interpelacijo glede neke brošure o moralni teologiji sv. Liguorija. Natančnejšo poročilo prihodnje.

(Mladočeški krogi) goje upanje, da se jim bo posrečilo brez odločne obstrukcije vreči Körberjevo ministrstvo, ker ne bo moglo do gotovega obroka skleniti državnih potrebščin in dobiti dovoljenja glede rekrutov. Odtod izhaja samozatajevanje Mladočehov zadnje dni vkljub vsem izzivam, od nemške strani. Mladočehi upajo, da bo Körberjev naslednik odstranil grofa Vetterja raz predsedniškega mesta in dal na ta

način Čehom zadoščanje za nepravilno postopanje predsednika glede nemških interpelacij. Kot bodočega ministerskega predsednika smatrajo gospoda Gautscha, ki se bo opiral po češkem imenju na zvezo desnice z nistavovnim veleposlantom, kot češkega poljedelškega ministra v novem kabinetu navajajo dr. Engela.

(Med vaenemško in nemško-ljudsko strankoj) je nastal precej resen razpor, ki se je pokazal zlasti v pravkah, s katerimi je obsipal predsednik in pristaja ljudske stranke Prade kričača Wiffa.

(Poljaki so mnenja), da je dosedanje postopanje čeških narodnih socialistov, ki so upirali par burnih prizorov v zbornici, napačno; oni bi hoteli od Čehov zmernost. Nam se pa zdi, da je taktika Poljakov napačna; po svojem obilnem številu bi pač lahko vplivali na vlado, da bi bila proti drugim Slovanom malo bolj pravična. A oni skrbijo samo zase, njim je le za lastno korist.

(Spanija) Ministrstvo Azzaragovo še ni odstopilo; ker pa je popolno brez moči in nima niti višjega vojaštva na svoji strani, zato se bo umaknilo brez dvoma kmalu drugim močem. Sprva protijezuitsko gibanje se je premenilo v republikansko. Ustava je v veliki nevarnosti, ako ne pride na krmilo državne ladje močna vlada. Proti poroki asturske princezinje se oglašajo več krugov, ker je sklenila nekaj morganatičen zakon, a se ni ob ednem odpovedala prestolu, do katerega ima ob morebitni smrti mladega bolehnega kralja izključno pravico. Med vojaštvom je baie na čelu republikanskemu gibanju general W. yler, ki je postal guverner mesta Madrida. Ta naravnost oboja dosedanje vladno postopanje in je med drugim odločen nasprotnik razglašenege obsednega stanja.

(Na Ogrskem) bodo nove volitve v državni zbor. Katoliška stranka se je že pričela gibati, zato sta se ministrski predsednik Szeli in poslanec Kosuth pomirila ter izgladila nasprotstva med svojima strankama. Krvava volitev, kjer je bilo par opozicijonalcev ubitih, je pozabljena. Košutovci dobe zdaj po pogodbi nekaj poslancev več. Teh volitev se udeležijo tudi Rumuni, ki doslej niso postavljali lastnih kandidatov.

(Avstrijska kolonija v Ameriki.) Avstrija je dobila veselje do kolonij. Pridobitev v Kitaju jo je naredila podjetno. Sedaj je Avstrija, kakor poroča „Frankfurter Zeitung“ obrnila svojo pozornost na Brazilijo. Vzbudile so se ji želje po pomorski državi Barana, v kateri namerava nadaljevati svoje kolonizacijsko delo. V tej državi je mnogo avstrijskih podanikov, posebno Dalmatincev. S to vestjo spravljajo listi v zvezo poročilo, da je avstrijska ladja „Donau“ odplula proti južnozahodni obali ameriški.

(O umrlem srbskem razkralju Milanu) poročajo, da je zapustil 4 milijone frank. dolgov, katere je njegov sin, kralj Aleksander že poravnal. Srbska vlada je sklenila, da kupi dotično hišo na Dunaju, kjer je Milan umrl, in mu sezida v njej kapelico, dalje pa hoče postaviti v Belemgradu spomenik, ki bo stal nad 300.000 frankov.

(Vojna na Kitajskem.) Kakor poročajo iz Tient-sina, vlada mir na vseh krajih kitajskega cesarstva ter sta delo in železniški promet popolnoma upeljana. — Rusija se je polastila cele Mandžurije in prevzela v lastne roke upravo pomorskih pristanišč in carine. Rusija se izgovarja, da je to storila z namenom, da upelje ondi red in mir, a gotovo je, da se njena uprava ne umakne več od tam. S tem nastopom Rusije Japonci niso zadovoljni ter mislijo napram temu ruskemu podjetju prosvedovati; bati se je razpora med tema državama.

(Macedonija) Zoper bolgarsko gibanje za osvojevanje Macedonije iz turškega jarma in za nje združenje z Bolgarsko je vstala Rusija in z njo druge evropske velesile. Ruski poslanik Zinovjev je v posebni avdijenci pri turškem sultanu prosvedoval zoper agitacijo takojimenovanih revolucionarnih odborov, in pozval sultana, naj poskrbi v Macedoniji za mir. Istotako so Rusija, Francija in Nemčija zahtevale v Sofiji od bolgarskega kneza Ferdinanda, naj vlada zaduši odbore. Avstrijska vlada pa je istotako sporočila knezu, ko se je ta pred kratkim mudil na Dunaju. Izkazalo se je pa, da stoje ti odbori ne

